

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תצ"ב 492

ערוך ע"י ישראל שלום דבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

חג השבועות תשפ"ו

ענינו של חג

בכל יום יום נתן לזכות לקבלת התורה, וכן

אכן אמרו חז"ל שבכל יום יום יהיו דברי
התורה בעינינו כחדשים, כאלו היום קבלנוה
מהר סיני.

אף יש יום אחד בשנה שהוא נקרא זמן מתן

תורתנו - חג השבועות שבו נתנה תורה
לישראל במדבר סיני.

אין קיומו של חג בזמנינו - זכר לאותו מעמד עצום שבו נרד השם
יתברך על הר סיני, אין חגיגתו של החג כזכר לאותם נסים ונפלאות
ומראות האמת שנראו לכלנו בהר סיני.

יום זה, אמר רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בשם הנצי"ב מואלוזין
זצ"ל, שזכרנו נסים כותב שיום זה הוא יום דין בשמים, כמו שראש
השנה הוא יום דין לכל עניני העולם הזה, בגלל שביום זה נברא אדם
הראשון, כך חג השבועות שבו נתנה תורה לכל ישראל, הוא יום הדין
לענין קבלת התורה של כל אחד ואחד, וביום זה נקצב לכל אחד ואחד
לאיזו דרגה יגיע בעסק התורה.

וביצד אכן נזכה שיקצבו לנו דרגה גבוהה בלמוד התורה?

על כך אמרו חז"ל שהדבר תלוי אף ורק בנו, במי שרוצה ללמד, במי
שרוצה לגדול בתורה, התורה מנחת בקרן וזית [בפניה], אין עליה
שמירה, אלא כל הרוצה - יבוא ויטל, לא צריכים להתאמץ רבות, רק
צריך לרצות ולבוא לקחת. ואם אכן נרצה ונבוא לקחת, בבית דין של
מעלה יקצבו לנו דרגה בתורה, בדייק כפי שנוצח וברדיק כפי שניטול.
מפרסמת אמרה חריפה בשם הרבי מקוצק זצ"ל המסביר מדוע נקרא חג
השבועות בשם 'זמן מתן תורה' ולא בשם 'זמן קבלת התורה', כי
התורה נתנה על ידי הקדוש ברוך הוא, אכל לא כל אחד וזכה לקבל,
אלא אם הוא הכין את עצמו לכך.

הבה ונקבל עלינו את התורה כמו במעמד הר סיני, שבה זכו כלל
ישראל לומר "נעשה ונשמע", ועל ידי ההסכמה לקבל את התורה
באמירה זו, זכו ישראל שהתורה לא תמוש מפיהם ומפי ורעם לעולם.

גם אנו היום במעמד הר סיני הפרטי שלנו, כל אחד ואחד יקבל על
עצמו את התורה בדרך של "נעשה ונשמע", להיות מוכנים ולהסכים
לכל מה שה' דורש ויודש מאתנו, וכאשר משתעבדים בצורה כזו
למלך, זוכים לכל טוב משולחנו של מלך - שלחנה של תורה.

מנהגים רבים נוהגים בחג זה, כשהמשתתף בין כל המנהגים הוא
הקשר למחיקות ותביעות התורה.

נהגו לאכול מאכלי חלב, על שם הפתוח דבש וחלב תחת לשונך -
שהתורה נמשלה אליהם (וטעמים נוספים נאמרו בדרך ומודפסים
באריכות בקונטרס טעמי ישר), לשטח עשבים בבית הכנסת ובבתים וזכר
לשמחת מתן תורה שהיו שם עשבים סביב הר סיני, להעמיד אילנות
בבית הכנסת ובבתים, וזכר שבחג השבועות נדונין על פרות האילן,

והנצי"א בטל מנהג זה, משום שעכשו הוא חק
העמים להעמיד אילנות בחג שלהם.

המנהג המפרסם ביותר, להיות צרים כל
הלילה ולעסוק בתורה, להראות כמה חביבה
לנו התורה עד שאנו מוכנים לוותר על שינת
הלילה כדי לעסוק בה.

ולתקן על ידי זה מה שארע כליל מתן תורה בהר סיני שישראל ישנו
שנה ערכה ומשה היה צריך לעוררם לבוא לקבל התורה.
המשנה ברורה כותב בשם שלחן ערוך של האריז"ל, "שכל מי
שבילה לא ישן כלל ועקר, והיה עוסק בתורה מבטח לו שישלים שנתו
ולא יארע לו שום נזק".

ופשוט וברור שמי שרוצה לקיים סגולה זו, חייב לקימה כפשוטה,
ולא לבשל אפילו רגע אחד מהלילה בדרכים שאינם של תורה, כי כבר
נאמר שההולך בטל הרי הוא כלשן - והסגולה הזו מתקיימת רק כשלא
ישנים.

מנהג נוסף שנהגו בחג השבועות, לקרא את מגילת רות.
מקורו של מנהג זה הוא במסכת סופרים וטעמים רבים נאמרו בסבת
קריאת מגילה זו בחג, ונזכיר מעט מהם [בקונטרס טעמי ישר] מובאים
מרבי אליהו הפנה האתמרי זצ"ל [שבעים טעמים].

הרמ"א בדרכי משה והנצי"א מביאים מהאבודרם כי במגלה מזכיר
זמן תחלת קציר וכן כמו שאבותינו התגדלו כשקבלו את התורה, כך רות
התגיירה.

הפגן אברהם והמשנה ברורה בסיומן תצ מביאים מהלקוט שמעוני רות זכור
תקצו כי רות נקראת בעצרת בזמן מתן תורה, ללמדך שלא נתנה תורה
אלא על ידי יסורין ועני.

נהגו בקהלות ישראל לומר לפני קריאת התורה פייטים המתארים
את חבתו של הקב"ה לעמו ישראל ולתורה שקבלוה במתן תורה,
בקהלות אשכנז אומרים את הפייט הנקרא "אקדמות" ובקהלות עדות
המזרח אומרים את הפייט הנקרא "התקבה".

בקריאת התורה בחג השבועות קוראים בפרשת יתרו את ענין מעמד
הר סיני ובעשרת הדברות, ומקבל כי זמן זה הוא מסגל לרפואת החולים
הנמצאים בעת הקריאה, כמו שבמעמד הר סיני התרפאו כל בעלי
המומים בעת מתן תורה.

בחזו לארץ קוראים ביום השני בפרשת ראה בפרשת כל הבכור כי
יש בפרשה מענין הרגלים, וכשחל בשבת מתחילים בפסוק עשור תעשור
כדי שיוכלו לחלק את הקריאה לשבעה קריאים.

המנהגים שהזכרנו ועוד, נוצרו להזכיר לנו את מעמד הר סיני וקבלת
התורה, ויהי רצון שנוזק לקבל את התורה בשמחה ובאהבה.

חג שמח !

בְּמִגְדָּנוֹת לְשִׁלְחַן הַחַג

שִׁתְהָא בְּנֵי אֶהֱבֵת תּוֹרָה

רוצים לשמוע אהבת תורה מה היא?

לפני שננסה ספור אומתי על אהבת תורה, נאיר כאן הארה נפלאה, הארה עצומה, שהיא גם פשוט והסבר בנסח התפלה.

הקדוש ברוך הוא אוהב את עם ישראל, פעמים ביום אנחנו מזהירים זאת ומודים לו על כך.

בברכת קריאת שמע של שחרית וערבית, ברכות אהבה.

בברכות אלו אנחנו מתארים את האהבה רבה את האהבת עולם שהקדוש ברוך הוא אוהב אותנו בניו בני אברהם יצחק ויעקב, הבוחר בעמו ישראל באהבה ואוהב עמו ישראל.

ובמה מתבטאת אהבתנו אל הקדוש ברוך הוא ואהבתו אלינו, מכל הדברים שבעולם, אנחנו מזכירים את התורה ומצוותיה שהקדוש ברוך הוא באהבתו אותנו, נמן לנו תורתו תורת אמת.

אם כן פשוט וברור שרק על ידי **אהבת התורה** יכול היהודי לבטא ולמצות את **אהבתו לבורא עולם**, כי הא בזה תליא.

באותה מדה שהקדוש ברוך הוא באהבתו אותנו נמן לנו חמדה גנוזה - התורה, אף אנו מודדים תורה, על ידי אהבת התורה.

אין דבר שיכול לבטא אהבה אל מי שאוהב אותנו יותר מלאהב את המתנה הכי מיוחדת שהוא נמן לנו.

ועל ידי אהבה זו רוממנו הקדוש ברוך הוא מכל הלשונות ובוחר בנו מכל העמים.

תשמעו ספור, מהי אהבת תורה, מהי כמיהה לתורה, מה היא תאונת נפש לתורה.

תקראו אותו שוב ושוב, וכאשר תזל מעיניכם דמעה, זה סימן שהתחלתם לחוש את התאור של אהבת תורה אמתית.

הנאון הצדיק המפלא **רבי חיים זינצ'יק זצ"ל** נעקר בצעירותו באכזריות על ידי הרוסים הרשעים, מהשיבה שהוא הקים בפוצ'אין ונשלח אל ערבות סיביר.

הצעידו אותו עם עוד אלפי מושלחים מהלך של ארבעים קילומטר ליום, ולאחר מסע תלאות הגיעו לסיביר.

לא היה להם היכן לישון, הם ישנו בחפירות על פני חוצות בקר המקפא, עד שהם בעצמם חטבו עצים לבקתות.

בבקתות אלו לא נחו מתלאותיהם, הצבא כפה עליהם לעבוד עבודת פרך, אחת מהם הרפת שלוששים ונשה טנקים ליום, והכל בקר מקפא עם בגדים דלים ובקשי מנת אוכל זעומה.

תנאי החיים היו אימים, אחרי ששמו עם הרפת הטנקים, העבירו אותם בסלילת כבישים בבצות, ואחר כך הכבישים נסחפו בשטפונות והיו צריכים לסלל אותם מחדש ולשם כך נאלצו לבא עד צנאריהם במי קרח.

מזונם היה חצי קילוגרם לחם קרד וכבד ליום, ושתו מים במשורה שהובאו ממעין מרחק, שכן המים בסביבה היו דלוחים ומורעלים.

האנשים היו מזנחים למראה, לבושי קרעים, מזוקמים, ציפים ומוותשים.

מחלות פגעו בהם ונעשו שמות, אנשים אבדו את הרגשות ואף אדם האדם שבהם והפכו להיות רעים כלפי עצמם וחבריהם מתוך יאוש וסבל.

בתוך כל הגיהנום עלי אדמות הזה, אדם אחד שמר על צלמו, התאזר בבטחון, בחסון אמונתו - רבי חיים זצ"ל.

את המים לשתיה היו צריכים להביא מרחק של שלשה קילומטרים מהמעין שביער, לסחב את הדליים בקר הסיבירי המקפא.

יום אחד, התנדב רבי חיים להביא את המים מהמעין שביער. מדוע עשה זאת,

משום שזדע לו שבכפר שמאחורי היער מתגוררת משפחה יהודית.

נשא את שני הדליים הריקים, הגיע אל המעין, הגיש את הדליים ורץ אל הכפר.

הגיע, ועבר מבקתה לבקתה, חפש מזונה... כשמצאה, נקש בדלת, זו נפתחה כדי סדק.

בעלת הבית ראתה את המתדפק על הדלת: לבוש קרעים, מזנח למראה, עובד כפיה נמלט... פתחה - אף הלב היהודי גבר על הפחד.

הושיטה לו פרוסת לחם, אוצר של ממש.

להפתעתה, סרב ללחם, החל לבכות.

"אני יהודי", אמר **"אני רוצה לחם, אני רוצה ספר..."** נבוכה, קראה לבעלה.

הלה אמר: "אני רב, יש עמדי רק גמרא אחת, זה אוצרי היהודי היחיד. לא אמן אותה..." בכיו של האורח התעצם.

"רחם עלי", 'בב, "מן לי דף אחד, את הדף של השער, אל תשאיר אותי כך..."

בעל הבית הביא את הגמרא, היה זה פרך של נדרים ונזיר. קרעו לשנים, ונתן לאורחו את מסכת נדרים.

לא היה מאשר ממנו.

הוא שב למחנה, נושא את שני דליי המים המלאים, וכמעט ונצא עמם במחול...

כל היום היה עובד בפרך, ולא חש בקשי.

פי נשא את עיניו לרגעים שאחרי, כאשר יוציא את המסכת ממחבואה, וישננה, שוב ושוב...

יום אחד עבד בניסור עצים, ולפתע נחת על ראשו ענף כבד, נפל ארצה, כצוע נוב דם.

מצב הפציעה חייב אשפוז בבית חולים, פציעה קשה מאוד, נשאוהו לבית החולים.

ומה מבקש רבי חיים הפצוע ששקעט נשמתו פורחת מכאבים בדרך לבית החולים? בקש שיעצרו רגע ליד הבקתה, לקחת את אוצרו לבית החולים, התביאו תחת בגדיו, והוכל לבית החולים.

אם הוא היה נתפס בבית החולים עם הגמרא, לא היו מטפלים בו, עד שהיה מת.

אף הקדוש ברוך הוא ברחמיו גלגל שהאחות שטיפלה בו ונקלטה את הגמרא, נצרה את הסוד, התברר שהיא יהודיה.

כעת אתם מבינים מה זה אהבת תורה?